

Indult BETSBÖL Szombaton 14. Júl. 1787.

A' F. Római Császári és A. Királyi Birodalomból.

A' mi F. Monárkhánk kivánt egésségben lévén, a' maga népének boldogságát éjjel nappal munkálódja. — A' múlt hétnek végén kolumb-kulömb-féle Kurirok érkezének-meg Belgiumból, kik magokkal olly hírt hoztanak, hogy az egész veszedelmes belső Zenebona a' Brabantziai fanátikus Papoknak ösztönözésekből származott, és a' még veszedelmesebben zenebonáskodó szomizéd Hollándusokat, ezek ösztönözték legyen arra, hogy a' F. Császár eránt a' magok adóslágokat nyakokból vakmerőképpen ki-rázní kivánnák. Hogy azért ezen veszedelmes belső nyavallyában finlödő Tartományok mennél hamarébb jó rendbe véteffienek, és a' kivánt tsendellég viszont talpra álljon; 20 gyalog és Lovas Regimentek paran-

tsolatot vettének, hogy útnak induljanak, és leg-alább is 15-dik Augustusra az Austriai határ-szélen öszvegyűlvén edgyütt légyenek. Ugyan akkor, ezen seregnek Német Országban lejendő által menetelek eránt külömb-külömb-féle Státusokhoz engedelem kérő levelek küldettek. Az ezen szükséges békefélég prédikálására menendő Fő-Vezérek ezek: *Eszterházi Sámuel, Tercy, Neugebauer, Gemmingen, Brechánville, Leventher, Stüder, Eder, Alvintzi, Vinthaim, Thirhaim, Schindler, Nádasdy.* A' Regementek ezek mennek gyalogok: *Stain, Lánglois, Ferdinánd Toskána, Pellegrini, Gyulai Sámuel, Hertzeg Ferdinánd, Miklos és Antal Eszterházi, Thurn, Rájszki, Naugebauer, Bender, Brekhánville, Oliv, Wallis és Mathésen.* A' Lovasok között ezek mennek: *Waldek, Tsászár, Richecourt, Hadik és Koburg;* ezeken kívül 4 Kompania Artillerista, és edgy Kompania pattantyús, 10 ezer Horvát, Generál Eder vezérsége alatt. Ezen 60 ezer főnél többől álló Tábornak ki légyen a' leg-főbb Vezére, még eddig nem tudatik. — A' Bétsben fekvő *Ferdinánd Toskána* Regementjebéli Tisztek a' napokban minyájan a' magok Urokhoz a' F. Monárkhához menvén bútsúzni, ki-hívta ő Felsége a' maga ístállójába őket, és az al-fobb rangú Tiszt-Uraknak, kiknek terhesebben esnék illy hirtelen paripát szerezni, edgy edgy Anglus paripát ajándékoza, mellyeket ezeknek mind maga méltóztaték ki-mutogatni. Hogy ne lenne ezen nép az utolsó tsepp vérig hívséges a' maga kegyelmes Urához! — A' Magyar Orzági T. T. Superintendensek a' F. Konfiliumtól patantsolatot kaptanak, mellyszérent a' F. Konfiliumot tudósítaniak kellettik: 1) Ha vagyon-é valahól Magyar Országban Konsistoriumok? 2) A' hól niutsen, nem kívánnának-é edgyet fel-állítani,

tani, és ha igen, hól? mimódon, és mitsoda fizetésre? — 14 napra választ várnak ezekre. — Megjegyzésre méltó, hogy ezen Levél a' Konfiliuntól egyenesen küldetett a' Superintendensekhez, és nem a' Vármegyék által, mint eddig szokásban vala. — Nem tseppenhet-é ki kinek kinek a' köny' özöne szeméből, midőn azok az idegen Nemzetek, kik minket Magyarokat hajdan tsak nem Barbarusoknak lenni tartottak; most a' magok Leveleikben a' Belgáknál hívségefebb, világosodattabb, és pollérozattabb nemzetnek írnak; melly edgy nemzetnek leg-ditsőségesebb neve az egész világon! — Máramorosból Szigetről írják: „A mi Hazánk édes Attyának II-dik JÓSEFNEK édes atyai kegyelme a' melly gabonát ide 'a' szegénységnek tápláltatására hordatott vala, abból a' mi Vice - Ispányunk T. N. *Csébi Pogány Lajós* Úr olly böltsen gazdálkodott, hogy nem tsak mindeneknek tápláltatásokról viselt gondot, hanem a' mellett az egész Vármegyében olly böltselleggel kormányozta a' következendők-et-is, hogy minden reménység felett igen kevéssel vagyon a' népnek keveslebb vetése, mint más bőv időben, ha a' szüntelen való esőzés és más mostohaságok a' termésnek gátot nem vetnének. Hogy a' szükségben lévő nép se restségre ne szokják, mind pedig munkája után valamit érdemelhesse; azt a' bölts módot-is ezen Vice-Ispány Úr dolgozta-ki, mellyszerént az utak tsinálásából nagy segíttsege vala a' népnek az egész télen, és annyira vitte a' szükségen való segíttés által az utakat-is, hogy tsak már-is nem lehet nagy gyönyörűség nélkül utazni Máramarosban. — A' Sönbrunni Királyi nyári paloták a' legdrágább készületekkel készíttetnek-fel, és más készületek-is azt mutattyák, hogy vendégeket várhatunk

Bétsbe. — A' N. Váradí tudósítáfok fzerént, a' de-
Vins Regementjének nagy része a' tolvajok' zabolá-
 zásában foglalatoskodik, és majd minden nap tolvaj-
 jokat fognak, kik között némellyek önként is fel-
 adják magokat; de azok, kik az erdőkben lappang-
 nak, gyakran ellent álnak még a' fegyveres népnek-
 is: az útzókat fényes nappal meg-fosztják, a' kö-
 zelebb-lévő falukra ütnek, és a' körül lévő hely-
 ségeket félelmefekké téstik; reméljük mindazáltal,
 hogy az ezek' Vezére ellen mondatott halálos bün-
 tetés nem léfzen foganatlan. — Azon nevezetes Sz.
 Mártoni *Apátúrság*, melly egész Magyar Országban
 leg-első vala, és a' melly még Sz. István Királytól
 fundáltatott, a' Státus ellen hibázó gonofztévők fog-
 házává változik. Ez edgy nagy épület, fokban kel-
 letik hát az efféle gonofztévőknek lenni. — Nem
 csak felső Magyar Orzágnak, Erdélynek és Galli-
 tziának bizonyos részeiben kénfzergeti a' szükség a'
 népet éhségre 's egyébre, hanem még Horváth Or-
 szágnak széleiben-is zöldséggel táplálja a' népet. Ha
 ezen esztendő-is terméketlen talál lenni, mi leszfz
 belöllünk. — Azon Városbéli lakofok, kik a' Po-
 litzáj bé-vitelekör ezen rendeléstől nagyon félnek
 vala, azt beszélik, hogy az igazságnak és a' bel-
 ső tsendeflegnek éjjeli nappali óltalmára nagyobb
 ézfközt nem lehetett volna fel-találni, és most veszik
 ézfze, hogy a' F. Monárkha mindenekben jóvakra
 igyekezik. — Mefterségek ellen vagyon az a' Mé-
 szárosoknak, hogy az emberek böjtöljenek, még-is
 a' múlt hónapban a' Kassai mézfárosok 24 órákig
 böjtöltették a' várost — edgy falat húst sem vágta-
 nak — és még tovább tartott volna ezen böjt, ha
 a' nyakas 'siros Urak nem kénfzerítették volna,
 hogy a' húsvágó töke mellé aljanak. — Bétsben
 edgy

edgy a' fogházból nem régen szabadult Leányka este
ve későn sétálni menvén szeretőjével, attól az úton
3 kés szuráfokat kapott. A' Politzáj ezt a' vérről
észre vévén, a' Leányt be-viszi a' bözönséges bete-
gek házába, hól febeiből ki-gyógyíttatván, midőn
kénfzrítettett volna, hogy gyilkosát jelentené-ki,
igy felelt: én ötet ki-nem adhatom; mert már én né-
ki meg-engedtem, 's könyörgök, hogy az Isten-is bo-
tsálla-meg az ő bűneit. — A' Brüsffelből jött utól-
só Staféával azt a' hírt vettük, hogy az Antverpiai
Zenebonával még többre ment volna a' nép, ha az
oda való Státus' feje Hertzeg *Ahrenberg* leg-ottan 3
főbb zenebona-Vezéreket meg-fogatván, halállal nem
büntettette volna-meg. A' Brüszzeli F. Ts. és Ki-
rá'yi Minister *G. Belgiojósó* Úr-is tsak azért ment
Spaaba, hogy a' maga életét veszedelemben ne tartsa.
— Igaz-é, vagy nem, a' mit edgy Bétsi Levélből
olvafunk, azt az idő választya-el, hogy t. i. az A.
Belgiumbéliék az adófizetésre nézve senkitől nem füg-
gővé akarják magokat tenni. E' tsak olyan, mintha
én azt kívánnám, hogy az én Uram töllem függjön. —
A' mi Koronánk örökösse *Ferentz* Fő-Hertzeg, Fő-
Hadivezér *G. Pellegrini* Úrtól követtetvén, ezen hó-
napnak 3-dikán Tseh Országba és Morvába meg-ér-
keztenek, vizsiza jövet a' Minkendorfi Lagernél Ts.
és K. Obersterré tétetik. — Bétsben edgy Kengyel-
futó olly fogadás alatt igére a' napokban házaflágot
edgy Leány szeretőjének, ha a' Kengyelfutói kön-
tösben a' Práterben meg-jelennék; a' Leány fogadásá-
nak álla, és a' tett tzelra mene; azért a' Kengyel-
futó-is feleségül vévén magának, az Urától 50 aran-
nyat kapa ajándékba.

Elegyes Tudósítások.

Mádrítban, az úgy nevezett *Buen-Retiró* Királyi épületekben szorgalmatosan építtének, és az a híre, hogy a' minden órán ide érkezendő Török követ fog az ő népes követőivel edgyütt itten lakni. — Spanyol Országban a' nép szüntelen való kevelledésének akarván a' Király okát ki-tanúlni; edgy közönséges nép számláltatást parantsolt a' maga Birodalmában; és azt akarja ki-tapogatni, hogy vallyon, nem az Amérikába való költözés, a' fzerzetefek' roppantott fokasága és a' házaflággal való visszfa élélé az oka? azonban; már most minden uralkodó fzereti tudni, melly nepeflégben bizhatik, és mennyi Birodalmában az eleven erő. — Budán edgy Gavallérnak Kotsiffa a' Duna mellől kívánván valamit el-vinni, meg-ijednek lovai, és kotsistól a' Dunába ugordván lovastól kotsifostól ezen hónapnak 3-dikén oda veszének. — Hollándiában ezen jelenvaló zenebonában már a' Hóhérok segíttségére került a' dolog; mert a' mint a' közönséges levelekből olvassuk; alig múlik-el tsak edgy nap-is, mellyben Amsterdámban vagy ne akasztanának rebellist, vagy Hóhér által meg-veretvén, ki-ne tsapnának, kiket a' Tartománybéliek örömmel és tisztelettel fogadnak-bé. — Ama Vitézi indúlattal bíró *Urániai* Hertzeg Kis-afzfzony olly bátorságot vett vala magának, hogy edgynehány Dánia követőivel, és edgy Kamarás Úrral *Niemégából* a' múlt hónapnak 30-dikán Hágába akar vala menni; de a' préda után lefelkedők *Schoonhovenben* úttyát álván, minden szolgaitól meg-foszták, és maga kivont fegyverrel öríztetik. Az erről való bővebb tudósítást szüntelen várjuk. — Midön a' Hollándiai Zenebonáról van a' szó, mindenkor sok Fejedelmek udvarával van öszve köttetve a' felelet; a' R. Tsászár, Frantzia, Anglus,

Ius, Pruszsus — mindenikre tartozik a' dolog, és rövid nap Pruszsia felől bizonyost fogunk hallani.

ÚJJABB TUDÓSÍTÁSOK. Német Országban a' már mindenek előtt tudva lévő papi patálián kívül, minden tsendeffégen vagyon. A' Fánátismus és az eredet szerént való bolondság emelgeti még imitt amott a' maga meg-öszült Szamár-fejét. — Sártori József Úr azon jutalom alatt fel-tétegett Német Orzági kérdésre, melly ezt tartya vala: *Hogy lehetne a' Papi igazgatásnak boldogságn segítteni, és annak hathatósabb eszközeit fel-találni?* meg-felelt, és a' jutalmat-is ditséretesen el-nyerte. Ezen ki-nyamtatott munkátskában igen szép meg-jegyzések találtnak. Sártori a' Papi állapot le-szállásának az eddig szokásban volt Római adót is nagy okának tette, és fel-számlálta 280 esztendőktől fogva a' Német Orzági Fundátziókból és Megyékből minden esztendőben mennyit húzott-bé, és így vet számot a' maga munkájában: 30 Adó fizetők valának, ú. m. *Maintz, Trier, Köln, Saltzburg, Bisantz, Bamberg, Vürtzburg, Vorms, Eichstätt, Speyer, Vájszenburg, Strafsburg, Kostantz, Augsburg, Hildesháim, Paderborn, Frájszingen, Régensburg, Passau, Trident, Brixen, Báfel, Lüttikh, Osnabrükh, Münster, Chúr, Föld, Kempten, Ellvángen, Berkktesgáden, Sztabló.* Ezek 30-an 280 esztendőktől fogva minden esztendőb. fizettek a' Róm. Udvarnak a' Konfirmátzióért 3,056,500 for. A' Palástért és az első 'Sengéért — 3,480,900 — A' Dispensátzióért — — — 14,000,000 — mind öszve 20 milliom 537 ezer 400 R. forintokat. Azon pénz, mellyet a' Német Orzági Megyék Konfirmátzióért 's t. tsak ezen kevés ú. m. 280 esztendő alatt Rómába fizettek, leg-kevessebbre vetvén-is 87 milliom 773 ezer 400 n. f. mégyen; az pedig, mellyet

lyet különös személyek, kolduló szerzetesek, és más Német Országi tsatornák tsorgattanak - bé Rómába, számba vehetetlen summa; de nem keveslebb az elsönél. Tsak ebből-is ki-tetfzik, esztendő alatt melly véghetetlen kints takaradott az idegen Tartományokból és egész Európából Rómába. — Tökéletes igazság, azt írják Párisból, hogy a' Frantzia Udvar a' Hollándusoknak még edgyfzer tökéletes fegedelmét igérte, (nem-is lesz többé szükségek reá) sőt már némelly idegen Tartománybéli levelekből olvassuk, hogy 20 ezer gyalog és 10 ezer lovas népből álló Frantzia sereg közelit a' Hollándiai határszélekhez. A Hollándia nép takarodik Angliába és Frantzia Országba, kiknek valamitskéjek vagyon; magok magoktól meg-szöknek. A Londoni Levelek fzerént a' H. Helytartó Hertzegnek tellyes segíttséggel kíván vala lenni az Ánglus Király; de Fő-Minister Pitt által szándékáról le-verettetetnek mondatik; noha némelly levelek erősítik, hogy az *Orániai* Hertzeg maga-is Londonba ment légyen, — A' békeflég fegyveres hírdetőit othon váró Hollándusok házok padlását kövekkel meg-rakták, hogy az ellenséget mind agyon verjék — nem el-mofojodhatik-é ezen a' hadakozásnak Istene-is *Márs*? — F. *Kristina* Hertzeg aszszony a' Bétsi útban lenni mondatik. — Antverpiából azt írják, hogy itten minden nap 1600 fegyveresek állnak kézzen; kik között mindeniknek edgy flintája, 2 pistollya, edgy Kardja, és 24 kemény tötéfle vagyon, mellyet a' Magisztrátustól kaptanak, és a' Felséges Tsászár' kegyelmes felelete után várakoznak. —